

**Ochrana životního prostředí
v ústavně právních předpisech,
právo na informace**

Jana Dudová

Ústavní základy

Ústava

- Preambule, Čl. 7, čl. 10 (Mezinárodní úmluvy)

Listina základních práv a svobod

- Čl. 6 (Právo na život)
- Čl. 11 (Vlastnické právo)
- Čl. 17-23 (Politická práva)
- Čl. 31 (Právo na zdraví)
- Čl. 35 (Právo na příznivé ŽP)
- Čl. 36 (Právo na soudní ochranu)

Ústavní základy

Právo na život

Toto právo nelze realizovat bez kvality prostředí

Vlastnické právo

ŽP jako předmět vlastnictví

Čl. 11 odst. 2 – výhradní vlastnictví

Čl. 11 odst. 3:

vlastnictví nesmí být zneužito v rozporu se zájmem na ochranu životního prostředí

výkon vlastnického práva nesmí poškozovat ŽP nad míru stanovenou zákonem = princip přípustné míry znečištění ŽP

Ústavní základy

Politická práva

Svoboda projevu a právo na informace

Právo shromažďovací a sdružovací

Právo petiční

Právo podílet se na správě věcí veřejných

Ochrana životního prostředí a veřejného zdraví
jako důvod pro realizaci těchto práv

Právo na příznivé životní prostředí

- Článek 35 LZPS

(1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.

(2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.

(3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

- Článek 41 LZPS

(1) Práv uvedených v čl. 26, čl. 27 odst. 4, čl. 28 až 31, čl. 32 odst. 1 a 3, čl. 33 a 35 Listiny je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí.

- subjekt: „každý“

- příznivé životní prostředí jako objektivní kategorie

Právo na příznivé životní prostředí

- *„skutečnost, že životní prostředí je veřejným statkem (hodnotou) ve smyslu preambule Ústavy a Listiny a čl. 7 Ústavy, nevylučuje existenci subjektivního práva na příznivé životní prostředí (čl. 35 odst. 1 Listiny), jakož i práva v zákonem stanoveném rozsahu se jej domáhat (čl. 41 Listiny).“ (III. ÚS 70/97)*

Právo na informace o životním prostředí

- z. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
- z. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Oprávněné subjekty

Formální nároky

Povinné subjekty

Poskytované informace

Výjimky

Zpoplatnění

Právo na informace o životním prostředí

informace o životním prostředí:

- informace o stavu a vývoji životního prostředí, o příčinách a důsledcích tohoto stavu, o stavu jednotlivých složek ŽP, o vlivech staveb, činností a technologií na ŽP a o správních řízeních v této oblasti, využívání zdrojů, vlivu staveb a činností mimo jiné i na veřejné zdraví ...

Právo na informace o životním prostředí

Aktivní zpřístupňování informací

- poskytování informací o životním prostředí neomezenému
- počtu osob, které zároveň nemusí prokazovat právní zájem
- pro získání informace

Pasivní zpřístupňování informací

- poskytování informací na základě žádosti

Zásada bezúplatnosti – náhrada ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli.

Právo na informace o životním prostředí

Povinné subjekty

- správní úřady, jiné organizační složky státu a orgány územních samosprávných celků
- právnické nebo fyzické osoby, které na základě zvláštních právních předpisů vykonávají v oblasti veřejné správy působnost vztahující se přímo nebo nepřímo k životnímu prostředí
- právnické osoby založené, zřízené, řízené nebo pověřené subjekty výše uvedenými, jakož i fyzické osoby těmito subjekty pověřené, které na základě právních předpisů nebo dohody poskytují služby, které ovlivňují stav životního prostředí

Právo na informace o životním prostředí

Náležitosti žádosti

- Kdo ji podal
- Čeho se má informace týkat
- Forma: ústně nebo písemně, telefonicky, elektronicky, faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou.

Žádost nemusí být odůvodněna

- Odmítnutí, pokud žádost byla formulována nesrozumitelně nebo příliš obecně a žadatel, ač byl k tomu vyzván, ji nedoplnil; nebo jde o anonymní žádost, nebo je formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně.

Právo na informace o životním prostředí

Postup:

- žádost nesrozumitelná nebo příliš obecná – výzva k doplnění.
- podána anonymně, aniž by bylo možné zjistit tazatele – odmítnutí.
- podána subjektu, který není příslušný ji zodpovědět – postoupení známému subjektu, případně do 15 dnů sdělení, že informace nemůže být poskytnuta.
- jde o informaci již někde zveřejněnou – možnost odkázat na konkrétní zdroj.

Právo na informace o životním prostředí

Lhůta k poskytnutí informace: do 30 dnů ode dne přijetí (možnost lhůtu prodloužit max. na 60 dnů)

Mlčení = fikce odepření informace (odvolání, žaloba)

Pokud je dán některý z důvodů odepření informace – rozhodnutí (odvolání, žaloba)

Právo na informace o životním prostředí

- Rozhodnutí o odepření zpřístupnění informace je po vyčerpání řádných opravných prostředků přezkoumatelné soudem podle SŘS.

- **Lidské právo na životní prostředí a ochranu zdraví člověka**
- **Aarhuská úmluva a její aplikovatelnost v právu ŽP**
- **Standardy a limity**
- **Prostředky regulace**
- **Organizační zabezpečení**